

Diepenbeeks

België–Belgique
PB - P.P.
3590 Diepenbeek 1
BC 10109

Natuur. Nieuws

Zonnedaauw

Foto: A. Koroscha

Toekomstmuziek voor onze gebieden

Natuurpunt Afd. Diepenbeek.

Voorzitter: Jos Ramaekers, Houbrichtsstraat 2,
Diepenbeek, 011/351583

Secretaris: Richard Vuurstaek, Zinniastraat 17,
Diepenbeek, 011/322718

Penningmeester: David Berx, De Hutten 52,
Genk, 089/247702

Milieu- en Culturele raad: Riet Kuijpers, Overwinningslaan 12,
Diepenbeek, 011/720071

Foto: D. Smets wateraardbei

Jos Paulussen, Jagersstraat 28, Diepenbeek; 011/323962

Chris Dictus, Piannesbergstraat 19, Diepenbeek; 011/ 333692

Erik Nuyts, Kempenstraat. 136, Diepenbeek; 011/332382

André Witvrouw, Dautenstraat 42, Diepenbeek; 011/324382

Gilbert Martens, Plompaertstraat 22, Diepenbeek, 0472/329136

Woord van de voorzitter

Nazomer

Het lijkt wel een zomer die nooit zal ophouden, veel zon en zuiderse geluiden in de tuin. Ook veel meer vlinders en andere kriebelbeestjes. De Diepenbeekse natuurplekjes hebben het ook goed gedaan deze zomer. Zo'n klimaatsopwarming heeft ook zijn voordelen. Laten we toch maar hopen dat het nog afkoelt in de herfst.

Wat activiteiten betreft koelt het zeker niet af. De herfst brengt weer heel wat interessante activiteiten

orchidee: soldaatje

foto: A. Koroscha

Jos Ramaekers
voorzitter

De Maten; natuurparel van Limburg ??????????

De maten is één van de oudste natuurgebieden in Vlaanderen. In dit natuurmonument vinden we alle elementen terug die er in het Kempische landschap te vinden zijn. Voor de gewone wandelaar blijft het een mooie en rustige omgeving. Maar voor de liefhebbers van de echte natuur (conservators, beheerteams, enz..) is het duidelijk, het natuurgebied verandert en dit in slechte zin.

De heidevelden en stuifduinen verdwijnen met rasse schreden door vergrassing en verbossing zelfs met het begrazingsproject.

In de boszones worden onze inheemse bomen en struiken weggeconcurrerd door ingevoerde soorten zoals Amerikaanse vogelkers en eik.

Het waterbiotoop van de vijvers krijg steeds meer af te rekenen met exotische invasieve soorten zoals de blauwband grondel, brulkikker en Braziliaans verderkruid. Hierdoor moeten steeds meer soorten vissen en amfibieën het veld ruimen. De rietkragen verlanden steeds sneller, hierdoor zijn of dreigen we vele soorten rietvogels, waarvoor de Maten toch bekend staat, te verliezen, zoals de roerdomp en grote karekiet.

Om dit alles te keren denkt het beheersteam na over het bijsturen van het beheersplan in zowel visie als tijd. Het opzet is te minste een halt toe te roepen aan de achteruitgang van het gebied. Dit plan zal door zowel vrijwilligers als de professionele werkploeg ten uitvoer gebracht worden.

Wat behelst dit plan? Wel hier enkele pistes waarover nagedacht, raadgevraagd en gesproken wordt.

Het vrij zetten van houtopslag op de heide, duinen, moerassen en gagelstruwelen ook daar waar al heel wat verdwenen is. Dit om behoud en herstel te bewerkstelligen. Daar waar de houtopslag mag blijven, worden de uitheemse soorten verwijderd en bestreden. Dit zal

onvermijdelijk leiden tot heel wat minder bomen annex bos.

Verjongen van de heide, vrij maken van de stuifduinen en creëren van pionier vegetaties, door middel van maaien en plaggen.

Op regelmatige tijdstippen droogzetten van vijvers, dit om de invasie van exotische soorten een halt toe te roepen.

Willen we de achteruitgang terug draaien dan zal dit alles op heel wat grotere schaal moeten gebeuren dan tot nog toe het geval was.

Maar het uitgangspunt blijft op de eerste plaats de natuur weer alle kansen geven.

Wouwaap

Foto: F. Van Bauwel

De Dorpsbenden, een stand van zaken.

Recente bezoeken en wandelingen hebben eens te meer aangetoond dat dit een topgebied is voor planten. Onder andere de Likona werkgroep deed in juni een inventarisatie. Zo werden zomp- en moerasvergeet-mij-nietje naast elkaar gevonden en talrijke zeggensoorten zoals

Weidebeekjuffer

blauwe, zwarte en voszegge. Merkwaardig ook de kruisingen van gevlekte en breedbladige orchis wat er op wijst dat de soort nog niet stabiel is qua evolutie. Naast de gekende zeldzame blauwgraslandplanten als kranskarwij, blauwe knoop en kleine schorseneer werden ook wateraardbei, zegroene muur en pijptorkruid gedetermineerd.

Hoe is het intussen met de waterhuishouding gesteld? Na het ruimen van de Laak en het open maken van enkele hoofdgrachten kan het zure oppervlakte water eindelijk geleidelijk verminderen. Dit zal nog verbeteren als de provincie in het najaar het profiel van de Kaatsbeek aanpakt. De bedoeling is deze beek uit te diepen vanaf

fietshandel Bollen tot aan de monding in de Demer. Een zomer en winterbedding is voorzien om de problemen van overstroming tegen te gaan. De voorbereidende werken om de graafmachines toe te laten zijn al achter de rug. Bomen werden gekapt naast de oever en ook het plankenpad zal verdwijnen.

Om de opmars van pitrus te stoppen en het hemelwater nog beter af te voeren werd bovendien een biodiversiteitsproject gestart voor het herstellen van de permanente hooilanden. Aan de hand van historische luchtfoto's wordt het oorspronkelijk greppelpatroon (ca 1200m) terug ingevoerd en de nodige struwelen verwijderd. Zo zullen niet alleen de blauwgraslanden maar ook de glanshaverhooilanden en de dotterbloemgraslanden met glanshaver, grote ratelaar, margriet en knolsteenbreek een geschikte biotoop vinden. Er zijn lessen voorzien voor het lager onderwijs en ook jeugdbewegingen en de heemkundige kring zullen er bij betrokken worden. Nu maar duimen dat de provincie dit project goedkeurt.

Ondertussen gaat het gewone beheer verder. De begrazing is later gestart omwille van extra afrastering maar het maaien, hooien en nabegrazen gebeuren zoals gepland, rekening houdend met de weersomstandigheden. De werkploeg van Natuurpunt heeft bijkomend 2 verwilderde percelen met pitrus gemaaid en in het najaar wordt de uitbreiding van de orchideeënweide voor de tweede maal ontdaan van struiken en bramen.

Nota: het project werd inmiddels door de deputatie op de vergadering van 9 juli goedgekeurd en wordt opgevolgd door Lily Gora. Dit is een goede zaak voor de Dorpsbemden en voor Diepenbeek in het algemeen.

Dauteweyers; is er nog leven?

Voor diegene die recent nog zijn gaan wandelen in de Dauteweyers is het misschien wel opgevallen. Er is flink wat gewerkt. In het kader van het project voor het behoud van de boomkikker werden ettelijke nieuwe poelen gegraven, omheining gezet voor begrazing en houtopslag gekapt en afgevoerd. En of dat nog niet genoeg is werden vorig jaar en worden dit jaar verschillende vijvers droog gelegd.

Maar heeft dit vele werk wel het gewenste effect? Om hierop een beginnend antwoord te vinden gingen verschillende bestuursleden tezamen met een expert eens polshoogte nemen. In verschillende poelen werd er geschept en wat bleek, zoals de hier afgebeelde foto's laten zien. Er is dit jaar weldegelijk voorplanting geweest van zowel boomkikker als kamsalamander.

Dit is natuurlijk een opsteker. Het geeft hoop op de toekomst. Het is misschien de eerste stap op herstel van de populatie en daarna uitbreiding over het gehele gebied.

^^ Larve kamsalamander

Larve boomkikker >>

Digitale nieuwsbrief.

In deze tijd van internet, e-mail en dergelijke, willen we als afdeling Diepenbeek niet achterblijven en bieden onze nieuwsbrief aan in digitale vorm. Een e-mail naar onze redactie davidberx@pandora.be is reeds voldoende om u op de lijst te zetten, om ons tijdschrift langs het internet te ontvangen. Dit vermindert onze kosten, spaart het milieu en u ontvangt het tijdschrift mooi op tijd en in kleur.

Nietelbroeken - verborgen moois in Haspengouw .

Dit is de mooie titel van een project dat al enige tijd loopt. In het kader van dit project is de toegankelijkheid van Nietelbroeken herbekeken en worden nu nieuwe wandelwegen aangelegd of verbeterd.

Twee voetgangersbruggen over de Mombeek werden reeds aangebracht zoals je op de eerste foto kunt zien.

Binnenkort starten de werken om de bruggen via wandelpaden met mekaar en met de startplaatsen te verbinden. Over de modderigste of natste plekken op de route moet een knuppelpad worden aangelegd, anders kunnen zelfs wandelaars met laarzen de route niet met droge voeten afleggen. De bouw-aanvraag voor de knuppelpaden is onlangs aan de gemeente bezorgd.

De tweede foto geeft een duidelijk beeld van de huidige toestand. Zonder knuppelpad compleet onbewandelbaar zoals je duidelijk kan zien.

Over enkele maanden hopen we dat de wandelroute er uitziet zoals op de derde foto.

Als alles volgens planning verloopt kunnen we in het voorjaar van 2010 uitpakken met een volledig vernieuwd wandelpad in dit schitterende natuurgebied.

Onze natuurgebieden.

***De Dorpsbenden-Pomperik:** Graslanden worden natuur voor iedereen.*

Situering; centrum Diepenbeek, hoek Verbindingslaan en de Demer.

Grootte: 38 ha, Beheerder: Jos Paulussen, 011/323962

***Nietelbroeken:** Sprookjesbos in Diepenbeeks Haspengouw.*

Situering; Zuid-Diepenbeek grensoverschrijdend met Kortessem en Hasselt.

Grootte: 66 ha, Beheerder Jos Ramaekers, 011/351583

***De Dauteweyers:** Industrieel patrimonium wordt weer natuur.*

Situering; Lutselus, St-Servatiusstraat.

Grootte: 11 ha, Beheerder: André Witvrouw, 011/324382

***De Maten:** Natuurparel van midden Limburg.*

Situering; Noord-Diepenbeek grensoverschrijdend met Genk.

Grootte: tot. 231 ha, Beheerder Diepenbeeks gedeelte: David Berx, 089/247702

***De Mowkes:** Voormalige waterkelder wordt vleermuizen (t)huis.*

Situering; op de universitaire campus Diepenbeek aan de Stiemer.

***Den Elst:** Natuuroase in een landschap van monoculturen.*

Situering; ten noorden en langs de autostrade, tussen de gehuchten het Crijt en het Reitje.

Grootte: tot. 5 ha, Beheerder: (nog in overleg).

Onze eerst volgende activiteiten.

Zaterdag 05 september, nachtwandeling in de Broekbosvijvers. Samenkomst om 20u00 aan het cultureelcentrum van Lutselus aan de Pastorijsstraat te Diepenbeek. Thema; vleermuizen en konsoorten.

Zaterdag 26 september, nachtwandeling in en om March-en-famenne. Samenkomst om 17u45 op de carpoolparking aan de E313 te Diepenbeek. Thema; luisteren naar de **hertenbronstroep**. Inschrijving verplicht en dit dmv storting van 5euro voor volwassene en 2,5 euro voor kind (-12jaar) op reknr: 001-2378710-55. Er kunnen max 20 personen mee. *Wandelschoenen en warme kledij zijn zeker aanbevolen.*

Zondag 11 oktober, wandeling in en om het Patersbos. Samenkomst om 14u op het patersplein op Rooierheide te Diepenbeek. Thema; paddenstoelen.

Alle activiteiten zijn onder begeleiding van een natuurgids en deelname is gratis voor leden en hun gezin. Niet-leden betalen 1 euro per persoon. Stevig schoeisel of laarzen zijn aanbevolen.

Enkele bijzondere waarnemingen in onze gebieden

Dorpsbemden; boswitje
brede orchis
bleke zege
borstelgras
gevlekte orchis
kleine schorseneer
kranskarwij
voorjaarszegge
voszegge
kleine ratelaar
vuurlibel
bevertjes
geelgroene zegge
blauwe knoop
breed pijpkruid

distelvinder

Maten; Wouwaap
Blauwvleugel sprinkhaan
bont dikkopje
vuurlibel
roerdomp
rugstreepad
knoflookpad
duinpieper
purperreiger
beekoeverlibel
negertje
knosprietje
zonnedaauw

Blauwe knoop

Foto:D. Smets

Dauteweyers; boomkiker
Rugstreepad
Kamsalamander
Poelkikker
waterviolier

Nietelbroeken; luzernevlinder
koevinkje
eenbes
aardbeiganzerik
sleutelbloem
bosanemoon
wijngaardslak

orchidee

Foto:D. Smets

